Ympäristövaliokunta

LAUSUNTO

YmV@eduskunta.fi

15.10.2021

Dnro 409/2021

Asia: HE 154/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

Viite: Ympäristövaliokunta 19.10.2021 klo 10.00/HE 154/2021 vp/Asiantuntijapyyntö

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI RAUHOITETTUJEN ELÄINTEN AIHEUTTAMIEN VAHINKOJEN ENNALTA EHKÄISEMISESTÄ JA KORVAAMISESTA

Paliskuntain yhdistys kiittää ympäristövaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta.

Paliskuntain yhdistys on ollut mukana lain valmistelutyössä. Lisäksi esityksen valmistelun aikana on käyty kaksi poronhoitolain (848/1990) 53 §:n mukaista neuvottelua Paliskuntain yhdistyksen kanssa. Paliskuntien näkemykset kotkavahinkojen ja korvausten tavoitteista ja toteuttamisehdotuksista on valmisteluprosessissa kuultu, mutta toteutus on merikotkan osalta vielä kesken.

Hyväksi todettu maakotkakorvausten järjestelmä ollaan esityksen mukaan säilyttämässä. Maakotkien porotaloudelle aiheuttamat vahingot arvioidaan laskennallisin perustein ja korvataan vuosittain. Järjestelmä on osoittautunut suhteellisen toimivaksi. Poronhoitoalueella pesii suurin piirtein sen verran maakotkia, kuin siellä maakotkien reviirikäyttäytyminen huomioon ottaen voi pesiä. Suomessa pesivistä maakotkista 90 % pesii poronhoitoalueella ja neljä viidestä maakotkasta Lapissa. Vaikka korvausjärjestelmä ei kata kaikkia maakotkien aiheuttamia porovahinkoja, on se kuitenkin ollut riittävä kotkien suojelun hyväksyttävyyden saavuttamiseksi.

Sen sijaan merikotkan aiheuttamat vahingot, joiden määrä on merikotkan levittäytymisen myötä voimakkaasti kasvusuuntainen, eivät tämän esityksen säädöksillä tule asianmukaisesti korvatuiksi.

Esityksessä todetaan, että oikeudenmukaisen ja hyväksyttäväksi koettavan tukijärjestelmän tekeminen vaatii erillistä tutkimus- ja selvitystyötä erityisesti siitä, saalistaako merikotka poroja sekä siitä, missä määrin merikotka tappaa poroja poronhoitoalueen eri osissa. Ympäristöministeriö tekee asiasta jatkovalmistelua, jonka tuloksena laaditaan esitys merikotkan aiheuttamien porotalousvahinkojen tukijärjestelmäksi. Erillinen tukijärjestelmä merikotkavahingoille olisi mahdollista valmistella ja säätää tarvittavin lakimuutosehdotuksin.

Tämän lakiesityksen mukaan löydetyt merikotkien tappamat porot voidaan korvata omistajalleen erillisestä hakemuksesta. Myös maakotkan aiheuttamat löydetyt vahingot voidaan korvata erikseen, mikäli niiden rahallinen arvo on suurempi kuin paliskunnalle maksettu reviirikorvaus. Tämä on hyvä täydennys olemassa olevaan käytäntöön. Se ei kuitenkaan riitä merikotkan suojelun hyväksyttävyyden saavuttamiseksi, sillä kotkien aiheuttamien vahinkojen löytyminen on sattumanvaraista.

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Jatkovalmistelun kautta tuleekin huolehtia siitä, että merikotkan aiheuttamille vahingoille tehdään hyväksyttävä korvausjärjestelmä viipymättä, kun asian selvitystyö valmistuu.

Ruotsissa ja Norjassa kotkavahinkojen hallinnassa ovat käytössä suojametsästyssäädökset, eli kotkia on mahdollista poistaa alueilta, joilla ne aiheuttavat vahinkoja. Suomessa tätä luontodirektiivin tarjoamaa mahdollisuutta ei kuitenkaan ole koskaan käytetty. Tämä on poliittinen valinta, jonka toisena puolena on täysimääräisten korvausten maksaminen.

On välttämätöntä, että ihmisten omaisuudelle vahinkoa aiheuttavat suojelutoimet tulevat kompensoiduiksi asianmukaisella tavalla. Tämä on tarpeellista suojelun hyväksyttävyyden saavuttamiseksi. Mikäli vahinkoa aiheuttavia kotkia ei voi metsästämällä poistaa alueelta, jolla ne vahinkoja aiheuttavat, eikä vahinkojen estämiseen ole käytettävissä muitakaan keinoja, tulee vahingot korvata vahingonkärsijöille täysimääräisinä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ao

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A 1
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
Fax: (016) 331 6060
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5